

РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ З ФІЛОСОФІЇ ДЛЯ АСПІРАНТІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ
НАУКОВОГО СТУПЕНЮ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ "ЛЬВІВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА".

Реферат з філософії повинен продемонструвати наявність у його виконавця навичок проведення самостійного аналізу певної наукової теми, вміння розглядати її на основі філософсько-методологічного підходу, вміння виробляти та формулювати власну позицію з приводу актуальних філософських проблем. Необхідною стороною реферату є логічність, послідовність та аргументованість викладення матеріалу.

I. *При виборі теми реферату* бажано враховувати наступне:

- а) зв'язок теми з напрямком наукової діяльності виконавця (це бажано, але не є обов'язковим); б) актуальність теми або її значущість з точки зору науки, соціальної практики, культури та розвитку особистості; с) наявність сучасної наукової літератури з обраної теми.

II. Після вибору теми *необхідно скласти план реферату*, який може бути:

- а) *скороченим*: як правило, це «Вступ» («Передмова»), «Післямова» («Висновки») та 2-4 пункти, що розкривають зміст теми; б) *розгорнутим*: до пунктів плану додаються підпункти.

При складанні плану реферату важливо звернути увагу на те, щоб *жоден з пунктів не дублював назву теми*, щоб виділення пунктів плану було виправдано змістом теми, логікою її викладу, аспектом аналізу.

III. *За змістом* реферат являє собою *перегляд певного кола літературних джерел* (не менше як **7 найменувань**, з яких **3 повинно бути не старшими за 5 років**; реферат може бути присвячений і окремим філософським творам, але в такому разі слід використати коментуючу літературу); виділення *ідей, позицій та підходів* до теми; їх *аналіз, оцінку та співставлення*; аргументовану підтримку якоїсь позиції або *обґрунтування* власної; визначення необхідних і достатніх аспектів теми; послідовний виклад матеріалу *частинами у відповідності із планом реферату*; формулювання загального підсумку або висновків реферату. **Підручники, навчальні посібники та методичні рекомендації можуть фігурувати тільки у списку додаткової, але не основної літератури.**

IV. Реферат, як і будь-яке реферування, передбачає посилання на літературу, її цитування або короткий виклад вихідних ідей та положень. В усіх випадках в тексті повинні бути *посилання на літературні джерела у 2-х можливих варіантах*:

- а) *посторінкові* посилання (позначення цитати або наведеного положення цифрою та наведення внизу кожної сторінки - під відповідним номером - даних літературного джерела: автор, назва, місце і рік видання, сторінки);
- б) посилання *на список літератури* в кінці тексту; при цьому в тексті в дужках після цитати або положення вказується *дві або три цифри*: перша цифра - номер джерела у списку; друга - номер тому видання (якщо він є); третя – сторінка; наприклад [2, с.35].

В обох випадках обов'язковою є наявність в кінці реферату списку використаної та цитованої літератури.

Відсутність в рефераті посилань на літературні джерела або їх неправильне оформлення може потягнути за собою не зарахування реферату або зниження оцінки.

V. Реферат може бути надрукованим (в т.ч. – комп'ютерним набором) або написаний від руки. **Обсяг реферату без плану та списку літератури:**

- a) в друкованому варіанті **через 1,5 інт. - 20-24 стор. через 2 інт. 25-30 стор.;**
- b) в рукописному варіанті - **25-30 стор.**

В окремих випадках зазначені межі можуть бути змінені, якщо це виправдовується змістом реферату.

При рукописному виконанні реферату слід звернути увагу на чіткість та зрозумілість почерку; *реферати, які не прочитуються, повертаються виконавцю.*

Реферати, що дублюють вже наявні реферати або реферати, вміщені на сторінках Інтернет-видань, не зараховуються.

VI. Автор реферату має право на ознайомлення із рецензією на реферат і одержання додаткових пояснень від рецензента.

ВИМОГИ
ДО РЕЦЕНЗУВАННЯ РЕФЕРАТІВ АСПІРАНТІВ ТА
ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЮ
ВИКЛАДАЧАМИ КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ.

При рецензуванні рефератів викладачам перш за все слід звертати увагу на дотримання автором формальних умов виконання реферату, а саме:

- на наявність плану реферату;
- на наявність списку використаної літератури;
- на наявність посилань на літературу в тексті;
- на належний обсяг реферату (друкований реферат - 20-30 стор., написаний від руки - 25-30 стор.).

Рецензія на реферат, написана викладачем, повинна бути розгорнутою і включати в себе:

- оцінку доречності вибору теми реферату, її наукової значущості та зв'язку її з профілем наукової роботи автора;
- відповідність плану реферату обраній темі, а змісту реферату – його плану;
- оцінку того, якою мірою реферат розкриває саме філософський зміст теми;
- виділення положень, які вдало розкривають тему, представляють інтерес, відрізняються послідовністю та аргументованістю міркувань, оригінальністю та сміливістю думки або вмінням сформулювати власну думку;
- аналіз внутрішньої структури реферату (єдність частин, доцільність їх виділення, послідовність викладу теми, рух думки від простого до складного і т.ін.)
- виділення помилок та недоліків реферату із чітким обґрунтуванням, в чому саме полягає недолік або помилка, наскільки вона є серйозною, якого плану (формальна, змістовна, структурна). Аналіз помилок повинен допомогти усуненню їх при переробці реферату;
- підкреслення ступеню реферування: використання достатньої кількості літератури, вірне виділення основних точок зору, їх порівняння, оцінка і т. ін;
- формулювання загального висновку рецензування і виставлення оцінки. Причому, чим нижчим є бал оцінки, тим більш докладно вона повинна бути обґрунтованою.

Рецензія пишеться в довільній формі, без термінологічних ускладнень.

*Наведені вимоги
відповідають положенням ВАК України
про аспірантські реферати.*